

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА НЕВРОЛОГІЇ

Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СИНДРОМ БОЛЮ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ»

Вибіркова дисципліна

Форма здобуття освіти _____ очна _____
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я» _____
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність _____ 228 «Педіатрія» _____
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) _____ “Педіатрія” _____

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс _____ IV _____

Силабус навчальної дисципліни
затверджено на засіданні кафедри
неврології

Протокол від
«01» вересня 2021 року № 1

В.о. Завідувача кафедрою
_____ проф. Товажнянська О.Л.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20 _____ року

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
“ _____ ” _____ 20 _____ року № _____

Голова
_____ проф. Кравчун П.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20 _____ року

Силабус навчальної дисципліни «Синдром болю в педіатричній практиці» для студентів за напрямом підготовки 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» другий (магістерський) рівень

Курс 4

Розробники: В.о. Завідувача кафедри неврології, д.мед.н., професорка О.Л. ТОВАЖНЯНЬСКА;
Доцентка, к.мед.н. О.І.КАУК.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1. Каук Оксана Іванівна – доцентка кафедри неврології, к. мед. н. Професійні інтереси: дитяча неврологія, пароксизмальні стани у дітей, затримка психомовного розвитку та корекція поведінкових порушень у дітей. Конт. телефон: +380995619123, електронна адреса для листування oi.kauk@knmu.edu.ua (вітчизняні та російськомовні іноземні студенти).

Інформація про консультації

1. Очні консультації здійснюються викладачами груп згідно затвердженого на кафедрі графіку, з яким можливо ознайомитися на інформаційному стенді кафедри, напередодні залікових занять.

Локація

Місце проведення практичних занять: учбові кімнати кафедри неврології на базі ННМЦ «УК» ХНМУ (м. Харків, вул. О. Шпейєра, 4).

Час проведення занять: у відповідності до розкладу.

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Синдром болю в педіатричній практиці» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Педіатрія»

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Згідно з навчальним планом вивчення дисципліни «Синдром болю в педіатричній практиці» здійснюється на 4-му році навчання. Програма курсу за вибором розрахована на 15 аудиторних годин (практичні заняття) і 15 годин СРС.

Організація навчального процесу здійснюється за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ECTS) відповідно до принципів Болонського процесу та Європейської кредитно-трансферної системи.

Програма дисципліни структурована одним розділом. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS - залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними дисципліни в цілому.

Роль та місце дисципліни у системі підготовки фахівців

Дисципліна «Синдром болю в педіатричній практиці» є складовою професійної підготовки майбутнього лікаря-педіатра та надає можливість студентам старших **удосконалити знання** з питань етіологічних чинників, патогенетичних аспектів формування, клінічних проявів та методів корегування больових синдромів в педіатричній практиці .

Пререквізити та кореквізити дисципліни

«Синдром болю в педіатричній практиці» як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні студентами медичної біології, гістології, фізіології та патологічної фізіології, анатомії людини та патоморфології й інтегрується з цими дисциплінами, пропедевтичних дисциплін педіатричного профілю, фармакології, радіології і інтегрується з цими дисциплінами.

Дисципліна «Синдром болю в педіатричній практиці» плідно інтегрується з іншими клінічними дисциплінами (педіатрією, неврологією, інфекційними хворобами, медичною генетикою, ортопедією, фізичною реабілітацією тощо).

Мета та завдання дисципліни

1.1. Мета - є створення у студентів цілісного уявлення про сучасні погляди на етіопатогенетичні особливості, клінічні прояви, диференціально діагностичні ознаки найпоширеніших типів больових синдромів у дітей різного віку, сучасні напрямки і алгоритми їх діагностики та лікування.

1.2.Завдання:

- ознайомитись та оволодіти методикою оцінки неврологічного статусу у новонароджених та дітей раннього віку.

- ознайомитись та оволодіти методикою оцінки больового синдрому у дітей в віці від 0 до 3-х років (адаптовані одноаспектні та и багатоаспектні шкали: Neonatal Facial Coding System – шкала оцінки мимічних проявів у новонародженого; Neonatal Infant Pain Scale (NIPS) – шкала оцінки болю у новонароджених; CRIES (Crying, Requires oxygen, Increased vital signs, Expression, Sleep) – шкала оцінки плачу, насичення киснем, підвищених життєвих показників, миміки, сну; Behavioral Pain Scale (BPS) – модифікована поведінкова шкала оцінки болю).
- ознайомитись та оволодіти методикою проведення COMFORT scale (шкала, яка застосовується для оцінки болі у дітей раннього віку в непритомному стані, що знаходяться на штучній вентиляції легенів).
- ознайомитись та оволодіти методикою оцінки больового синдрому у дітей в віці від 4-х до 6-ти років (шкала оцінки болю за виразом обличчя - Pain Faces Scale).
- ознайомитись та оволодіти методикою оцінки больового синдрому у дітей в віці від 7 до 12 років (візуально-аналогова шкали – ВАШ (VAS, Visual Analog Scale), вербальна анкета болю по Мак-Гілу, цифрова рейтингова шкала (NRS, Numerical Rating Scale), вербальна шкала (VRS, Verbal Rating Scale)).
- вміти на основі скарг, анамнезу та клінічних ознак класифікувати різні типи головного болю у дітей.
- враховуючі патогенетичні механізми формування головного болю визначати необхідні додаткові методи дослідження та призначати патогенетичне лікування.
- спираючись на клінічні та нейрофізіологічні дані діагностувати та корегувати невропатичний біль у дітей.

1.3. Компетентності та результати навчання

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей	
Інтегральна компетентність	здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим ЗК2 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях ЗК3 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК4 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації ЗК5 – Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії ЗК6 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою ЗК7 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій ЗК8 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків ЗК9 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК1 – Навички опитування ФК2 – Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів ФК3 – Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання ФК4 – Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань ФК5 – Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань ФК6 – Здатність до діагностування невідкладних станів ФК7 – Здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги ФК9 – Навички виконання медичних маніпуляцій ФК11 – Здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб ФК12 – Здатність до визначення ФК14 – Здатність до ведення медичної документації ФК15 – Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації ФК17 – Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів ФК18 – Здатність до проведення заходів щодо організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню, та проведення маркетингу медичних послуг</p>
-----------------------------------	---

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

Знання і розуміння:

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

Застосування знань та розуміння:

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта

ПРН 5 – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 – встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання

ПРН 7 – визначення характеру, принципів лікування захворювань

<p>ПРН 8 – визначення необхідної дієти при лікуванні захворювань</p> <p>ПРН 9 – визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду</p> <p>ПРН 10 – діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстренної медичної допомоги</p> <p>ПРН 11 – проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів</p> <p>ПРН 12 – планування профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб</p> <p>ПРН 15 – виконання медичних маніпуляцій</p> <p>ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації</p> <p>Формування суджень:</p> <p>ПРН 18 – здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я</p> <p>ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі</p> <p>ПРН 21 – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря</p>	
--	--

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- комунікаційні навички
- міжособистісні навички
- навички дослідження
- адаптивність
- емоційний інтелект

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 1,0	освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Загальна кількість годин - 30	Спеціальність: 228 «Педіатрія»	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 15 самостійної роботи студента - 15	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		0 год.
		Практичні, семінарські
		15 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		15 год.
Індивідуальні завдання:		
Вид контролю: залік		

2.1 Опис дисципліни

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форми навчання	Методи контролю
1	Особливості формування ноцицептивної системи у дітей. Типи та патофізіологічні механізми розвитку больового синдрому.	5	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, курація пацієнтів, письмові творчі роботи, творчі завдання; індивідуальні завдання	Усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль;
2	Клінічна варіабельність больових синдромів у дитячому віці.	5		
3	Сучасні напрямки лікування гострого та хронічного больового синдрому у дітей. Підсумкове заняття.	5		
Всього годин практичних занять		15		

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форми навчання	Методи контролю
1	Методики оцінки больового синдрому у дітей різного віку.	5	Письмові творчі роботи, творчі завдання; індивідуальні завдання.	Усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; реферати; доповідь.
2	Особливості цефалгічного синдрому у дітей.	5		
3	Нейропатичний біль в педіатричній практиці.	5		

Всього годин самостійної роботи студента	15		
--	----	--	--

3. Критерії оцінювання

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Організація поточного контролю.

Загальна навчальна діяльність студентів (ЗНД) контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: контроль практичних навичок, тести, розв'язування ситуаційних задач та задач «Крок-2».

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення дисципліни.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних розділів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Якщо студент бажає покращити свій рейтинговий бал він має можливість виконати індивідуальні завдання, які включають створення тестових завдань для контрольного опитування, підготовка доповідей на наукові конференції, участь у міжвузівських олімпіадах з дисципліни тощо.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 200 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Ліквідація академічної заборгованості. Пропущені практичні заняття (як аудиторні, так й дистанційні) підлягають обов'язковому відпрацюванню. Відпрацювання здійснюється або викладачу групи або черговому викладачу, допускається дистанційна форма відпрацювання (за попередньою домовленістю). Відпрацювання пропущеного заняття в термін до 1 місяця з моменту пропуску здійснюється на безоплатній основі, якщо термін перебільшує 1 місяць – по заяві, з дозволу деканату, який вирішує форму відпрацювання (безоплатно або платно).

Загальна оцінка з дисципліни. Підсумковий бал за загальну навчальну діяльність (ЗНД) та підсумкові заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 згідно з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ» від 21.08.2021 №181.

Для зарахування дисципліни студент має отримати від 120 до 200 балів, що виражається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано».

Студенти, які не були допущені до заліку, або не склали його, мають право на

ліквідацію поточної академічної заборгованості та перескладання СК в межах поточного семестру, а також під час зимових або літніх канікул після завершення відповідного семестру але до початку наступного.

Повторне перескладання заліку дозволяється деканом факультету не більше двох разів.

4. Політика дисципліни

Кафедра приймає кваліфікованих студентів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам університету.

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час практичного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до викладача – це абсолютно нормально.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

Заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

5. Академічна доброчесність

Кафедра неврології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Студенти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

6. Рекомендована література

Навчальна література

1. Петрухин А. С. Детская неврология: учебник: в 2т. — М.: ГЭОТАР- Медиа, 2012. — Т. 1. — 272 с. Т. 2, — 560
2. Барашнев Ю.И. Перинатальная неврология. — Триада - X.- 2011.- 278 с.

3. Заболевания нервной системы у детей. ТОМ 1. Жан Айкарди. Пер. с англ. под ред. А.А. Скоромца. Издательство Панфилова, 2013, 568 с.

Допоміжна:

1. Настанови ВООЗ щодо фармакологічного лікування стійкого болю в дітей із медичними захворюваннями/ за заг. ред. Л. Андрійшин, О. Брацюнь; пер. з англ. С. Дьоми. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Калита», 2016. – 168 с.
2. Оцінювання та лікування хронічного болю у дітей: метод. вказ. для студентів 5-го та 6-го курсу вищих медичних закладів освіти III–IV рівнів акредитації, лікарів-інтернів, лікарів сімейної практики/ упоряд. М. О. Гончарь, О. О. Ріга, М. К. Уривасва, Н.В. Орлова, М.І. Приходько – Харків: ХНМУ, 2019. – 24 с.
3. Миофасциальный болевой синдром. Диагностика, подходы к немедикаментозной терапии и профилактика. Руководство. А.П. Рачин, К.А. Якунин, А.В. Демешко. Издательство ГЭОТАР-Медиа, 2016.- 120 с.
4. The epidemiology of chronic pain in children and adolescents revisited: A systematic review/ King S., Chambers C.T., Huguet A., MacNevin R.C., McGrath P.J., Parker L., MacDonald A.J. Pain. 2011;152:2729–2738. doi: 10.1016/j.pain.
5. Chronic Pain in Children and Adolescents: Diagnosis and Treatment of Primary Pain Disorders in Head, Abdomen, Muscles and Joints./ Stefan J. Friedrichsdorf, James Giordano, Kavita Desai Dakoji, Andrew Warmuth, Cyndee Daughtry, and Craig A. Schulz. Children (Basel). 2016 Dec; 3(4): 42. doi: 10.3390/children3040042

Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

1. Проводити оцінку неврологічного статусу у новонароджених та дітей раннього віку.
2. Володіти методиками оцінки больового синдрому у дітей в віці від 0 до 3-х років (адаптовані одноаспектні та багатаспектні шкали: Neonatal Facial Coding System – шкала оцінки мимічних проявів у новонародженого; Neonatal Infant Pain Scale (NIPS) – шкала оцінки болю у новонароджених; CRIES (Crying, Requires oxygen, Increased vital signs, Expression, Sleep) – шкала оцінки плачу, насичення киснем, підвищених життєвих показників, миміки, сну; Behavioral Pain Scale (BPS) – модифікована поведінкова шкала оцінки болю).
3. Володіти методикою проведення COMFORT scale (шкала, яка застосовується для оцінки болі у дітей раннього віку в непритомному стані, що знаходяться на штучній вентиляції легенів).
4. Володіти методиками оцінки больового синдрому у дітей в віці від 4-х до 6-ти років (шкала оцінки болю за виразом обличчя - Pain Faces Scale).
5. Володіти методиками оцінки больового синдрому у дітей в віці від 7 до 12 років (візуально-аналогова шкали – ВАШ (VAS, Visual Analog Scale), вербальна анкета болю по Мак-Гілу, цифрова рейтингова шкала (NRS, Numerical Rating Scale), вербальна шкала (VRS, Verbal Rating Scale)).
6. Вміти на основі скарг, анамнезу та клінічних ознак класифікувати різні типи головного болю у дітей.

7. Враховуючі патогенетичні механізми формування головного болю визначати необхідні додаткові методи дослідження та призначати патогенетичне лікування.
8. Спираючись на клінічні та нейрофізіологічні дані діагностувати та корегувати неврпатичний біль у дітей.

Перелік питань до заліку

1. Особливості формування ноцицептивної системи у дітей.
2. Етіологічні чинники гострого больового синдрому у дітей.
3. Патофізіологічні механізми хронізації больового синдрому.
4. Види та типи больових синдромів (класифікація та клінічні особливості).
5. Особливості оцінки неврологічного статусу у новонароджених та дітей раннього віку.
6. Особливості методики оцінки больового синдрому у дітей в віці від 0 до 3-х років.
7. Особливості методики оцінки больового синдрому у дітей в віці від 4-х до 6-ти років.
8. Особливості методики оцінки больового синдрому у дітей в віці від 7 до 12 років.
9. Біохімічні маркери та інструментальні методи дослідження в діагностиці больового синдрому у дітей.
10. Основні етіологічні чинники цефалічного синдрому у дітей.
11. Назвіть патофізіологічну класифікацію головних болів.
12. Особливості перебігу первинних головних болів у дітей.
13. Дитячі форми мігрені (клініка, діагностика, лікування).
14. Особливості виникнення неврпатичного болю у дітей.
15. Антиноцицептивна система, її структура та механізм роботи.

В.о.Завідувача кафедри неврології,
Професорка, д. мед. н.

О.Л.Товажнянська

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра дитячої хірургії та дитячої анестезіології

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
СИНДРОМ БОЛЮ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Нормативний чи вибіркового освітній компонент _____ вибіркового _____

Форма здобуття освіти _____ очна _____
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я» _____
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «228_ Педіатрія _» _____
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) _____

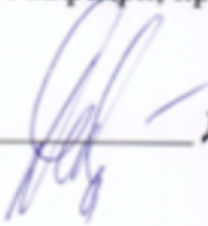
Першого/другого/третього(бакалаврського/магістерського/освітньо-наукового) рівня вищої освіти (обрати потрібне)

Курс _____ 4 _____

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
дитячої хірургії та дитячої
анестезіології

протокол від 27.08.2021р. № 13

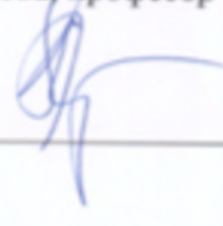
Завідувач кафедри, професор

_____ Давиденко В.Б.

Схвалено методичною комісією
з проблем хірургічного профілю

протокол від 30.08.2021р. № 1

Голова, професор

_____ Сипливий В.О.

Силабус навчальної дисципліни «Синдром болю в педіатричній практиці» для студентів за напрямом підготовки 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» другий (магістерський) рівень

Курс 4

Розробники: Данилова Вікторія Василівна.

Викладачі: Данилова Вікторія Василівна, Овчаренко Сергій Сергійович.

Інформація про викладача:

Данилова Вікторія Василівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології, спеціалізація «Дитяча анестезіологія».

Контактний тел.: +380677497665; E-mail: vikim6389@gmail.com

Овчаренко Сергій Сергійович – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології, спеціалізація «Дитяча анестезіологія».

Контактний тел.: +380675711119; E-mail: serg123@i.ua

Контактний тел. та E-mail кафедри: тел., kharpedsurg@yahoo.com

Інформація про консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю викладачами груп;

Он-лайн консультації: система Moodle, система ZOOM згідно з розкладом;

Локація: заняття проводяться в умовах КНП ХОР ОДКЛ № 1 (м. Харків, вул. Ключківська 337а), дистанційно – у системах ZOOM або MOODL

Час проведення занять: у відповідності до розкладу.

Інформація про дисципліну

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 1	освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Загальна кількість годин - 30	Спеціальність: 228 «Педіатрія»	Рік підготовки: 4-й
		Семестр
		Лекції 0 год.
		Практичні, семінарські 10 год.
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 15 самостійної роботи студента - 15	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 20 год.
		Індивідуальні завдання: Вид контролю: залік

Освітня програма вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, кваліфікація освітня, що присвоюється – магістр, галузь знань - 22 Охорона здоров'я, спеціальність 228 «Педіатрія» складена на основі Закону України «Про вищу освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 р. № 53 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266», відповідно до наказу МОН України від 01.06.2016 р. № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Програма курсу визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітнього ступеню магістра, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Кафедра приймає кваліфікованих студентів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам університету.

[Посилання на відео-анотацію дисципліни](#) (за наявності) і т.ін.

[Сторінка дисципліни в системі Moodle](#) (за наявності)

<http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=60>

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Згідно з навчальним планом вивчення дисципліни «Синдром болю в педіатричній практиці» здійснюється на 4-му році навчання. Програма курсу за вибором розрахована на 15 аудиторних годин (практичні заняття) і 15 годин СРС.

Організація навчального процесу здійснюється за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ECTS) відповідно до принципів Болонського процесу та Європейської кредитно-трансферної системи.

Програма дисципліни структурована одним розділом. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS - залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними дисципліни в цілому.

Роль та місце дисципліни у системі підготовки фахівців

Дисципліна «Синдром болю в педіатричній практиці» є складовою професійної підготовки майбутнього лікаря-педіатра та надає можливість студентам **удосконалити знання** з питань етіологічних чинників, патогенетичних аспектів формування, клінічних проявів та методів корегування болю в педіатричній практиці .

Мета та завдання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Синдром болю в педіатричній практиці» є створення у студентів цілісного уявлення про сучасні погляди на патогенез болю, клінічні прояви, диференціально діагностичні ознаки найпоширеніших типів больових синдромів у дітей різного віку, сучасні напрямки і алгоритми їх діагностики та лікування.

Основними завданнями курсу є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого рівню вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина (дисципліна «Педіатрія»)

- **Інтегральні компетенції:**

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- **Загальні компетентності:**

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- **Фахові компетенції у галузі больового синдрому в педіатрії:**

Навички опитування; здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів; здатність до виявлення типу та характеру болю, встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання; здатність до визначення необхідного режиму лікування; здатність до діагностування

невідкладних станів; здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги; навички виконання медичних маніпуляцій; здатність до планування та проведення знеболювання у дітей; здатність до ведення медичної документації.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти *соціальних навичок*:

- комунікативність (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі),
- робота в команді (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів),
- конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри),
- тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),
- лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).

Статус дисципліни

Дисципліна «Синдром болю в педіатричній практиці» є *вибірковою дисципліною*.

Формат дисципліни змішаний - дисципліна, що має супровід в системі Moodle, викладання дисципліни, передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються доступні інформаційні інтерактивні технології (ZOOM, Moodle), очне та дистанційне консультування.

Методи навчання

Кредитна трансферно-накопичувальна система організації навчального процесу спонукає студентів систематично вчитися протягом навчального року.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

а) практичні заняття, б) самостійна робота студентів (СРС).

Для проведення занять використовуються клінічний (курація дітей із больовим синдромом), фантомний, електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації, лекції), науковий (участь у наукових розробках з дисципліни), контрольний (тести, ситуаційні завдання, оцінка практичних навичок, захист клінічного кейсу)

Практичні заняття передбачають курацію хворих дітей у відділеннях КНП ХОР «Обласна дитяча клінічна лікарня № 1» згідно з розкладом занять, а також під час індивідуальної роботи з кейсами за окремими темами.

Під час викладання курсу «Синдром болю в педіатричній практиці» допускається внесення змін до навчальної програми залежно від організаційних і технічних можливостей відповідних кафедр, але повинен бути виконаний в цілому обсяг вимог з дисципліни згідно з кінцевими цілями.

Для проведення занять використовуються презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації, що розміщені в систему Moodle.

Самостійна робота студентів включає такі індивідуальні творчі завдання, як проведення аналізу ефективності використання різних лікарських препаратів, методів діагностики і лікування, вивчення наукової літератури, участь у науково-практичних конференціях клініки.

Викладання проводиться за принципами доказової медицини з використанням діючих стандартів (гайдлайнів) світових фахових товариств.

Курс охоплює основні практичні і теоретичні аспекти діяльності майбутнього педіатра, сімейного лікаря, неонатолога, дитячого хірурга та дитячого анестезіолога.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, пропедевтики дитячих хвороб, фармакології та медичної рецептури та принципів доказової медицини, екстренної та невідкладної медичної допомоги, а також мати практичні навички догляду за хворими педіатричного профілю. Та їх ведення у поліклінічних та стаціонарних умовах.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 4 року навчання, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Результати навчання.

Курс охоплює основні аспекти підготовки майбутнього педіатра, сімейного лікаря, неонатолога, дитячого хірурга або дитячого анестезіолога.

Згідно з програмою підготовки за навчальною дисципліною «Синдром болю в педіатричній практиці» здобувач вищої освіти надбає теоретичні знання, методичну підготовку, практичні уміння і навички з наступних напрямів:

- Нормальна та патологічна фізіологія нервової, ендокринної, дихальної та серцево-судинної системи
- Патофізіологія болю різної етіології, основні напрями лікування
- Клініка болю у дітей, основні компоненти болю, типи болю
- Комплексний вплив гострого болю на органи і системи
- Методи оцінювання болю
- Загальні принципи лікування болю у дітей
- Техніка різних видів знеболювання у дітей
- Регіональні методи знеболювання у дітей

Зміст дисципліни

Навчально-тематичний план дисципліни.

КУРС Синдром болю в педіатричній практиці (30 год.) 1 кредит		
Теми практичних занять (10 год.)		
1	Клініка болю у дітей. Методи оцінки больового синдрому у дітей різного віку.	5
2	Загальні принципи знеболювання у дітей.	5
Разом		10
Теми самостійних робіт (20 год.)		
1	Особливості знеболювання у дітей різних вікових груп в післяопераційному періоді.	5
2	Фармакологічні засоби для знеболювання у дітей	5
3	Регіональні методи знеболювання у дітей	5
4	Особливості лікування больового синдрому у онкохворих дітей	5
Разом		20

Тематика практичних занять

1. Клініка болю у дітей. Методи оцінки больового синдрому у дітей різного віку.

Клініка болю, компоненти болю. Сучасні шкали оцінки і моніторингу параметрів болю. Клінічна інтерпретація результатів за діючими класифікаціями та рекомендаціями світових товариств. Вплив болю на органи та системи. Класифікація болю. Ноцицептивна та антиноцицептивна системи. Складання плану обстеження дитини із больовим синдромом. Диференційна діагностика в рамках мультидисциплінарної команди. Принципи менеджменту.

2. Загальні принципи знеболювання у дітей.

Вплив на ноцицептивну та антиноцицептивну системи. Фармакотерапія больового синдрому. Принципи ступеневої терапії. Основні фармакологічні препарати, що використовуються для знеболення у дітей. Загальні та місцеві анальгетики. Розрахунок доз основних фармакологічних препаратів. Показання до призначення ад'ювантних препаратів. Принципи мультимодальної анальгезії. Нефармакологічні методи впливу на джерело болю. Вплив неадекватного знеболювання на гомеостаз. Поняття про фактори ризику. Найбільш часті можливі причини невдалого лікування хронічного ракового болю.

Рекомендована література

1. Бутров В.А. Экстренная анестезиология. М., Медицина, 2018. – 87с.
2. Гордеев В.И., Александрович Ю.С. Педиатрическая анестезиология-реаниматология. Частные разделы.- С.-Пб.- 2019.- 409 с.
3. Данилова В.В., Овчаренко С.С., Пащенко Ю.В., В'юн В.В. Особливості анестезіологічного забезпечення у новонароджених : Методичні рекомендації для лікарів-інтернів дитячих анестезіологів.- Харків: ХНМУ, 2018.- 48 с.
4. Детская анестезиология и реаниматология (под ред. В.А.Михельсона) М.Медицина, 2012. – 478с.
5. Дон Х. Принятие решения в интенсивной терапии.- М.: Медицина, 2015.-224 с.
6. Дюк Джеймс. Секреты анестезиологии /Под ред. Зильбера А.П., Мальцева В.В. – М.: МЕДпресс-информ, 2018. – 550 с.
7. Зильбер А.П. Медицина критических состояний. – Петрозаводск, 2007. –359с.
8. Интенсивная терапия в педиатрии (под ред. проф. Г.И.Белебезьева): К., 2014. – 476с.
9. Интенсивная терапия в педиатрии (Практическое руководство) /под ред. проф. В.А.Михельсона: М.:ГЭОТАР, 2018. – 550с.
10. Клиническая анестезиология (справочник). Пер. с англ. М., 2001. – 815с.
11. Критерии оценки тяжести состояния пациентов в детской анестезиологии: учеб. пособие / Н.М. Межирова, В.В. Данилова, С.Н. Белогуров, М.В. Синицкая. – Харьков: ХНМУ, 2011. – 40 с.
12. Неотложные состояния у детей (Петрушина А.Д. с соавт.).-М.:Мед.книга, 2019.- 174 с.
13. «Оказание медицинской помощи при неотложных состояниях у детей на госпитальном и догоспитальном этапах». Приказ МЗ Украины №437 от 31.08.2004. Офиц.изд. – К: Министерство здравоохранения Украины, 2005 (Нормативный документ МЗ Украины. Протоколы).
14. Робинсон Н., Холл Дж. Анестезиология sine qua non: как анестезиологу выжить самому и сохранить жизнь больному./ Пер. с англ. Под ред. А.М.Цейтлина.- М.:БИНОМ, 2008.- 224 с.

Політика та цінності дисципліни.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Проведення курації пацієнтів можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію).

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого

національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять

- дозволяється:
  - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
  - пити безалкогольні напої;
  - фотографувати слайди презентацій;
  - брати активну участь у ході заняття).
- заборонено:
  - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Плагіат та академічна доброчесність

Кафедра дитячої хірургії та дитячої анестезіології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен здобувач вищої освіти має знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі: необхідні зміни у силабусі затверджуються на методичній комісії ХНМУ з проблем професійної підготовки педіатричного профілю та оприлюднюються на сайті ХНМУ, сайті кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології ХНМУ.

Політика оцінювання

Організація поточного контролю. Викладачі слідкують за тим, щоб кожен

студент отримав необхідну компетенцію в областях, що входять до тем практичних занять. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: тести, розв'язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, методика призначення терапії, контроль засвоєння практичних навичок. Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД) на кожному практичному занятті здійснюється за традиційною 4-бальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Оцінка з дисципліни. Підсумкове заняття (ПЗ) проводиться згідно з програмою навчальної дисципліни протягом семестру за розкладом, під час занять. Оцінка з дисципліни виставляється студенту на останньому (підсумковому) занятті. Підсумковий бал за ПНД та підсумкове заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми (с точністю до сотих), які перераховуються у бали відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» з використанням таблиці 2 або середню оцінку (с точністю до сотих) за ПНД та її перерахунок у бали за ЕСТС викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу АСУ. Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент за поточну діяльність під час вивчення дисципліни, становить 120 балів, максимальна кількість балів - 200 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за виконання завдань викладача:

- доповідь реферата на практичному занятті 0 – 2 бали;
- доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали,
- доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів;
- участь у Всеукраїнській олімпіаді – 5 – 10 балів

Бали за індивідуальні завдання студента (загалом не більше 10 балів) можуть додаватись, як заохочувальні додаткові бали до підсумкового балу за поточну навчальну діяльність, вираховану з використанням таблиці 2 і входять в склад оцінки з дисципліни.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (поточна навчальна діяльність - ПНД) та підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни, становить - 200, мінімальна – 120 балів.

Після закінчення викладання дисципліни «Актуальні питання дитячої анестезіології» студент отримує залік.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

1. Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД). Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» (таблиця 2).

2. Оцінка з дисципліни. Підсумковий бал за ПНД та підсумкове заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми, які перераховуються у бали з використанням таблиці

2.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за виконання завдань викладача: доповідь реферата на практичному занятті 0 – 2 бали; доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів; участь у Всеукраїнській олімпіаді – за кожний вид діяльності 5 – 10 балів (загалом не більше 10 балів), які можуть додаватись, як заохочувальні додаткові бали до підсумкового балу за поточну навчальну діяльність, вирахованому з використанням таблиці 2 і входять в склад оцінки з дисципліни.

Студенти, які не були допущені до заліку, або не склали його, мають право на ліквідацію поточної академічної заборгованості та перескладання СК в межах поточного семестру, а також під час зимових або літніх канікул після завершення відповідного семестру але до початку наступного.

Повторне перескладання заліку дозволяється деканом факультету не більше двох разів.

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4.27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Завідувач кафедри
дитячої хірургії та дитячої анестезіології,
професор, д. мед. н.

Давиденко В.Б.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії №1 та неонатології

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
СИНДРОМ БОЛЮ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Нормативний чи вибіркового освітній компонент _____ вибіркового _____

Форма здобуття освіти _____ очна _____
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я» _____
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «228 Педіатрія» _____
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

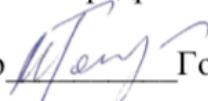
Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) _____

Першого/другого/третього (бакалаврського/магістерського/освітньо-наукового) рівня вищої освіти (обрати потрібне)

Курс _____ 4 _____

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
педіатрії №1 та неонатології
Протокол від
“27” серпня 2021 року № 1

Завідувачка кафедри

професор Гончарь М.О.

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем професійної
підготовки педіатричного
профілю
Протокол від
“27” серпня 2021 року № 1

Голова методичної комісії

професор Гончарь М.О.

Розробники: Гончарь Маргарита Олександрівна, Чайченко Тетяна Валеріївна, Ріга Олена Олександрівна

Викладачі: Ріга Олена Олександрівна

Інформація про викладача:

Ріга Олена Олександрівна - доктор медичних наук, проєсор кафедри педіатрії №1 та неонатології, посилання на веб кімнату Zoom <http://us04web.zoom.us/j/3959382920>, спеціалізація педіатрія, куратор циклу ТУ «Педіатричні аспекти паліативної допомоги».

Контактний тел.: +380662884409

E-mail: yeletskayaelena@gmail.com

Очні консультації: розклад та місце проведення або за попередньою домовленістю.

Он-лайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси.

Локація: заняття проводяться в умовах КНП ХОР «Обласний спеціалізований будинок дитини «Гіппократ»».

Інформація про дисципліну

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 1	освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
Загальна кількість годин - 30	Спеціальність: 228 «Педіатрія»	Рік підготовки:
		4
		Семестр
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 15 самостійної роботи студента - 15	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		0 год.
		Практичні, семінарські
		15 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
15 год.		
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: Диференційований залік

Освітня програма вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, кваліфікація освітня, що присвоюється – магістр, галузь знань - 22 Охорона здоров'я, спеціальність 228 «Педіатрія» складена на основі Закону України «Про вищу освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 р. № 53 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266», відповідно до наказу МОН України від 01.06.2016 р. № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Програма курсу визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітнього ступеню магістра, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Кафедра приймає кваліфікованих студентів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам університету.

[Посилання на відео-анотацію дисципліни](#) (за наявності) і т.ін.

[Сторінка дисципліни в системі Moodle](#) (за наявності)

Мета: забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі педіатрії, здатних розв'язувати комплексні проблеми.

Основними завданнями курсу є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого рівню вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Навички опитування; здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів; здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання; здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань; здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань; здатність до діагностування невідкладних станів; здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги; навички виконання медичних маніпуляцій; здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб; здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду; здатність до ведення медичної документації.

Статус дисципліни (вибіркова) та формат дисципліни (зазначається формат проведення дисципліни: очний – дисципліна передбачає лише традиційні форми аудиторного навчання; змішаний - дисципліна, що має супровід в системі Moodle, викладання дисципліни передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні, інтерактивні технології, онлайн консультування і т.п.; дистанційний (online, Moodle) - дисципліна без очної складової.

Методи навчання. Для проведення занять використовуються презентації, відео-

матеріали, методичні рекомендації, що розміщені в системі Moodle.

Рекомендована література (до 8 джерел, 2-3 з яких міжнародні).

1. Принципи надання паліативної допомоги дітям/ М.О. Гончарь, О.О. Ріга, А.Ю. Пеньков – Харків, 2016. – 111 с.
2. Контроль базових симптомів у педіатричній паліативній допомозі/ Доктор Сатбір Сінгх Джассал// За редакцією Ріги О.О., Пенькова А.Ю., Фоміної Л.В. Керівництво дитячого хоспісу «Веселка». Дев'яте видання, 2013 – 194 с.
3. Настанови ВООЗ щодо фармакологічного лікування стійкого болю в дітей із медичними захворюваннями/ за заг. ред. Л. Андрійшин, О. Брацюнь; пер. з англ. С. Дьоми. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Калита», 2016. – 168 с.
4. Оцінювання та лікування хронічного болю у дітей: метод. вказ. для студентів 5-го та 6-го курсу вищих медичних закладів освіти III–IV рівнів акредитації, лікарів-інтернів, лікарів сімейної практики/ упоряд. М. О. Гончарь, О. О. Ріга, М. К. Уривасєва, Н.В. Орлова, М.І. Приходько – Харків: ХНМУ, 2019. – 24 с.
5. Pain assessment and intensity in hospitalized children in canada/ Stevens B.J., Harrison D., Rashotte J., Yamada J., Abbott L.K., Coburn G., Stinson J., Le May S. J. Pain. 2012;13:857–865. doi: 10.1016/j.jpain.2012.05.010.
6. The epidemiology of chronic pain in children and adolescents revisited: A systematic review/ King S., Chambers C.T., Huguet A., MacNevin R.C., McGrath P.J., Parker L., MacDonald A.J. Pain. 2011;152:2729–2738. doi: 10.1016/j.pain.
7. Chronic Pain in Children and Adolescents: Diagnosis and Treatment of Primary Pain Disorders in Head, Abdomen, Muscles and Joints./ Stefan J. Friedrichsdorf, James Giordano, Kavita Desai Dakoji, Andrew Warmuth, Cyndee Daughtry, and Craig A. Schulz. Children (Basel). 2016 Dec; 3(4): 42. doi: 10.3390/children3040042
8. WHO model formulary for children. Geneva, World Health Organization, 2010.

Пререквізити та кореквізити дисципліни (перелік дисциплін, вивчення яких має передувати цій дисципліні, та які вивчаються разом з цією дисципліною).

Результати навчання, в тому числі практичні навички (перелік знань, умінь та навиків, які здобуває здобувач вищої освіти в процесі її вивчення).

Цей курс зосереджений на основних проблемах діагностики та лікування хронічного болю в педіатричній практиці. Вимірювання болю. Оцінювання болю у дітей раннього віку. Бар'єри при оцінці та вимірюванні болю. Виконання соціальної підтримки дитині та наданні медичної допомоги дітям з невиліковним захворюванням, а також підтримка родині дитини з невиліковним захворюванням. Клінічний досвід можна отримати протягом практичних занять курсу в провідних установах регіону (відділення паліативної допомоги, дитячий хоспіс), згідно з розкладом занять. Студенти протягом курсу мають змогу приймати участь у курації та демонстрації дітей з особливими потребами, а також малюків з різноманітною патологією. Тобто курс охоплює основні як практичні, так і теоретичні аспекти діяльності майбутнього сімейного лікаря або педіатра.

Зміст дисципліни

Навчально-тематичний план дисципліни.

КУРС «СИНДРОМ ХРОНІЧНОГО БОЛЮ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ» (30 год.)		
1 кредит		
Теми практичних занять (15 год.)		
1	Синдром болю у дітей. Шкали болю. Вимірювання болю. Оцінювання болю у дітей раннього віку. Бар'єри при оцінці та вимірюванні болю.	5
2	Нефармакологічні та фармакологічні методи знеболювання. Методи лікування болю у новонароджених та дітей раннього віку, дітей з паралітичними синдромами.	5
3	Оцінювання та лікування хронічного болю у дітей. Наркотичні та ненаркотичні	5

	анальгетики. Призначення наркотичних засобів в амбулаторних умовах. Амбулаторна паліативна допомога дітям. Підсумкове заняття.	
Разом		15
Теми самостійних робіт (15 год.)		
1	Контингент дітей та групи дітей, які потребують паліативної допомоги. Симптоми паліативного пацієнта. Контроль симптомів.	5
2	Опрацювання Наказів МОЗ України з питань паліативної допомоги. Протоколи надання допомоги паліативним хворим.	5
3	Формуляр лікарських засобів для паліативних пацієнтів дитячого віку. Фармакокінетика та фармакодинаміка ліків.	5
Разом		15

Тематика практичних занять

1. Синдром болю у дітей. Шкали болю. Мета оцінки. Оцінювання болю у дітей раннього віку. Бар'єри при оцінці та вимірюванні болю.

Визначення терміну біль. Системи класифікації болю. Патофізіологічна класифікація. Класифікація, що базується на тривалості болю. Етіологічна класифікація. Анатомічна класифікація. Причини та класифікація болю, пов'язаного з конкретними захворюваннями. Клінічне обстеження: історія болю та фізичне обстеження. Оцінювання болю у дітей. Алгоритм оцінки болю в дитячій популяції. Вираження болю дітьми та відповідні заходи щодо оцінки болю. Види шкал оцінювання болю. Визначення критерію та вибір інструменту вимірювання болю в клінічних умовах. Оцінка інших параметрів у дітей зі стійким болем.

2. Нефармакологічні та фармакологічні методи знеболювання. Методи лікування болю у новонароджених та дітей раннього віку, дітей з паралітичними синдромами.

Ступені знеболення за рекомендаціями ВООЗ. Призначення лікарських засобів для лікування хронічного болю у дітей. Протибольове лікування з використанням двоступеневої стратегії. Протибольове лікування з регулярними інтервалами. Вибір шляху введення знеболювального. Неопіоїдні анальгетики. Опіоїдні анальгетики. Синдром відміни. Опіоїдне передозування.

3. Оцінювання та лікування хронічного болю у дітей. Наркотичні та ненаркотичні анальгетики. Призначення наркотичних засобів в амбулаторних умовах. Амбулаторна паліативна допомога дітям.

Визначення терміну хронічний біль. Класифікація та причини болю у дітей. Клінічне оцінювання болю у дітей. Лікування хронічного болю у дітей. Призначення лікарських засобів для лікування хронічного болю у дітей. Протибольове лікування з використанням двоступеневої стратегії. Неопіоїдні анальгетики. Опіоїдні анальгетики. Протибольове лікування з регулярними інтервалами. Вибір шляху введення знеболювального. Протибольове лікування з використанням методів інтегративної (комплементарної та альтернативної) медицини для лікування ХБ у дітей. Алгоритм оцінювання та лікування хронічного болю у дітей.

Політика та цінності дисципліни.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими

електронними гаджетами під час заняття. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Відвідування новонароджених під час курації в перинатальних центрах можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію).

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени/-кині студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Порядок інформування про зміни у силабусі та ін.

Політика оцінювання

Для отримання заліку з курсу Неонатологія необхідним є відвідування усіх практичних занять, також мати необхідний рівень знань за темами занять, вміння

роз'язувати питання з ліцензійного іспиту КРОК – 2 з курсу Неонатологія. Кількість отриманих студентом балів за курс залежить від рівня знань, ступеню оволодіння практичними навичками.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми з дисципліни студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Пропуски практичних занять відпрацьовуються година в годину викладачу групи або черговому викладачу. Прийом відпрацювань та консультації проводяться щоденно 1300 – 1700, по суботах згідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами навчальних занять» від 07.12.2015 № 415.

- Поточний – поточна навчальна діяльність.

- Заключний – диференційований залік.

Диференційований залік – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни. Допуск до заліку визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: мінімум 70 балів, максимум - 120 балів. Безпосередньо диференційований залік оцінюється: мінімально - 50 балів, максимально - 80 балів. Оцінка з дисципліни є сума балів за поточної навчальної діяльності та диференційованого заліку у балах: мінімально – 120 балів, максимально - 200 балів і відповідає національній шкалі та шкалі ECTS.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (**ПНД**) та підсумкового заняття (**ПЗ**) студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (**ПНД**) та підсумкові заняття (**ПЗ**) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та **ПЗ**, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицями 1.

Перерахунок середньої оцінки за **ПНД** та **ПЗ** для дисциплін, які завершуються диф. заліком, проводиться відповідно до таблиці 1. Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент для допуску до диф. заліку або іспиту - 70 балів, мінімальна позитивна оцінка на диф. заліку відповідно 50 балів, максимально – 80 балів. Максимальна оцінка за диференційований залік 200 балів, мінімальні – 120 балів.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються д/з або іспитом)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

До диференційованого заліку допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділів набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення диференційованого заліку є стандартизованою і включає контроль теоретичної (тестовий контроль) і практичної підготовки (демонстрування умінь студента біля ліжка хворої дитини, вирішення структурованих ситуаційних задач, виконання маніпуляцій).

Тестовий контроль включає 50 тестових завдань.

Виконання студентами практичних навичок біля ліжка хворого (оцінка загального стану хворої дитини, аналіз даних анамнезу, об'єктивне обстеження та визначення клінічних змін з боку органів та систем, обґрунтування попереднього діагнозу, призначення лікування, визначення заходів екстреної допомоги тощо).

Вирішення комплексної структурованої ситуаційної задачі, що включає інтерпретацію даних лабораторних та інструментальних досліджень, обґрунтування клінічного діагнозу, визначення терапевтичної тактики, призначення лікування або надання екстреної допомоги.

Іспит або диференційований залік з дисципліни або її частини - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Диференційований залік проводиться викладачем групи на останньому практичному занятті.

Оцінка з дисципліни – це поточна навчальна діяльність (складається з загальної кількості балів протягом навчального семестру, яка може бути оцінена від 70 до 120 балів) + диференційований залік (складається з оцінки практичних навичок, лабораторних та інструментальних методів дослідження та вирішення ситуаційних задач) = 120 балів + 80 балів = 200 балів.

Таблиця 2

Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, чотирибальною «національною» та шкалою ECTS

Оцінка за багатобальною (200) шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною «національною» шкалою
Від 180 до 200 балів	A	відмінно
Від 160 до 179 балів	B	добре
Від 150 до 159 балів	C	добре
Від 130 до 149 балів	D	задовільно
Від 120 до 129 балів	E	задовільно
Нижче 120 балів	F, Fx	незадовільно

Якщо диференційованого заліку не складено, студент може перескладати екзамен згідно рішення відповідного деканату ХНМУ.

Завідувач кафедри педіатрії № 1 та
неонатології,
професор, д. мед. н.

Гончарь М.О.